

عقلانیت انقلابی علیه عقل ابزاری و خردستیزی

ابزارهای ایران برای تغییر در دستگاه محاسباتی غرب «۱،۰»

۵ بانک اول سود انباشته
در سال ۱۳۹۷ (ارقام به میلیارد تومان)

پاسارگاد	۱۹۱۹
انصار	۶۱۸
خاورمیانه	۴۱۱
آینده	۲۴۸
سینا	۱۴۲

فرهیختگان

روزنامه خبری تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه
تهران ۲۰۰۰ تومان
شهرستان‌ها و واحدهای
دانشگاهی ۱۵۰۰ تومان

شماره مسلسل ۳۵۳۱
پنجمین ۳۰ خرداد ۱۳۹۸
۱۶ شرف ۱۴۴۰
۲۰ ژوئن ۲۰۱۹
شماره ۲۷۹۳

www.fdn.ir | Thu | 20 Jun 2019 | vol.10 | No. 2793 | 16 Pages

۶۰ درصد بانک‌های خصوصی و دولتی در سال ۹۷
نسبت به سال ۹۶ تراز مالی مثبت دارند «۸»

۵ بانک اول زیان انباشته
در سال ۱۳۹۷ (ارقام به میلیارد تومان)

سرمایه	۱۸۸۷۲
تجارت	۱۰۸۶۸
دی	۸۶۲۷
صادرات	۸۵۷۳
پست بانک	۱۱۰۴

گرگوری شاپک، کارشناس سیاسی و استاد مطالعات رسانه در دانشگاه گولف تورنتو کانادا در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

ایران مانع هژمون آمریکا در غرب آسیاست

بهار تمام شد از سیل زده‌ها چه خبر؟

سازمان‌ها و نهادهایی که میلیاردها بودجه برای حفظ و حراست از زبان فارسی می‌گیرند، کدامند؟

آفتابه لگن ۷ دست، شام و ناهار هیچی

دکتر ولایتی در پنجمین اجلاس شورای دانشگاه آزاد اسلامی:

امتیاز تألیف کتاب بیشتر از چاپ مقالات باشد

پاسخگوی نیاز مردم به آموزش عالی باشیم

آوردن مدیون حضور در دانشگاه و تعامل با دوستانم بوده است. بنابراین فکر می‌کنم نباید نیازهای جامعه را با موضوع اشتغال گره زد. به طور مثال گاهی بحث آمایش مطرح می‌شود و می‌گویند فلان دستگاه چند قاضی می‌خواهد؛ در حالی که برخی مردم می‌خواهند در رشته حقوق تحصیل کنند تا از قوانین، مقررات و حقوق خود آگاه باشند و اصلا به دنبال شغل نیستند. برخی مدیران ارشد کشور نیز مدرک دکتری دارند ولی بازهم در دوره لیسانس حقوق شرکت کرده و تقاضای تحصیل در این رشته هستند. بنابراین فکر می‌کنم باید پاسخگوی نیاز مردم به آموزش عالی باشیم. پارسال در اجلاس آسیاییل؛ نماینده مالزی اعلام کرد در یک سال گذشته ۷۰۰ دانشجوی ایرانی در دانشگاه‌های مالزی بیشتر شده است. من از این موضوع نگران شدم زیرا این خطایی است که در کشور انجام می‌دهیم و دانشجویان خود را به کشورهای بیگانه سرازیر می‌کنیم؛ موضوعی که خروج ارز و مهاجرت نخبگان را به دنبال خواهد داشت. این نگاه باید بازنگری شود و ما باید تا جایی که جامعه تقاضا می‌کند پاسخگوی آموزش عالی باشیم. مردم نیز باید بدانند ورود به دانشگاه لزوماً به معنای یافتن شغل اداری نیست اما می‌توانند در حوزه‌های خود شغل ایجاد کنند. باید یاد بگیریم در دانشگاه به دنبال ایجاد شغل باشیم نه اینکه سر بار دولت شده و تقاضای شغل کنیم. همه باید کارآفرین شوند البته زمینه را ما باید فراهم کنیم. جامعه پر از فرصت است و باید خوشحال باشیم که این همه تقاضا در کشور وجود دارد. وجود نسل جوان، علاقه‌مند به آموزش عالی و باهوش، سسه فاکتور مهم رقابت‌پذیر شدن در جهان هستند که ایران از این ظرفیت بهره‌مند است.

عقلانیت انقلابی علیه عقل ابزاری و خردستیزی رادیکال

با پیچیدگی بیشتر توسط کارگزاران و حامیان تکنوکرات دولت خواسته یا ناخواسته تکمیل کننده این پازل شد. راهبرد تازه ایران اما حرف جدیدی است که تا امروز طرف غربی را مجبور به انجام محاسبات تازه کرده است. راه سوم ایران پاسخ منفی آشکار به دو گفتمان سازش و جنگ و حرکت در مسیری تازه و با مختصات جدید است، مولفه‌های نظری مسیری تازه ایران در مرزبندی آشکار با دو رویکرد عقلانیت ابزاری و خردستیزی رادیکال قرار دارد؛ دو رویکردی که سال‌هاست به دوگانه جعلی سازش-جنگ بدل شده است، مقاومت فعال و ساخت درونی ظرفیت‌های اقتصادی کشور مولفه‌های اصلی این راهبرد است. سازش با تمرکز بر عملکرد دولت حسن روحانی در ۶ سال اخیر یاد تجزیه اول این رویکرد است و تجربیاتی نظیر پیشنهاد علی اکبر محتمشی پور مبنی بر دخالت ایران در جنگ ۱۹۹۰ در خلیج فارس، یاد دوم این رویکرد تازه. رویدادهای تاریخی که یکی انجام شد و یکی نه. در رویکرد تازه ایران ثابت می‌شود هزینه هر دو مسیر معهود بیشتر از مقاومت فعال است و مقاومت فعال تثبیت کننده پیشرفت پایدار ایران. اجرای راهبرد مقاومت فعال در چارچوب عقلانیت انقلابی اما ملاحظاتی مهمی دارد. در گفتمان سازی برای عملیاتی شدن این راهبرد چه باید کرد که به گفتمان فرسایشی سال ۹۲ بدل نشود. ملاحظه اول اجرای این راهبرد این است که بدانیم فعلا و احتمالا تا بهار ۱۴۰۰ واقعیت اجرایی کشور، حضور دولت حسن روحانی است. ظرفیت اجرایی و عملیاتی دولت مشخص است، گرایش‌های اصلی فکری دولت هم معلوم است. کنشگری سیاسی با دولت باید به گونه‌ای باشد که دولت در همین پارادایم بماند. این لزوماً نه به معنای نقد همه جانبه دولت است، نه به مفهوم حمایت کورکورانه از عملکرد آن. دولت هرچقدر در چارچوب استراتژی جدید اقدام کند باید مورد حمایت باشد و هرچه ساز خود را بزند، باید نقد شود. نکته دوم اینکه اگر می‌خواهیم این ادبیات تازه به سرنوشت سال ۹۲ دچار نشود باید از سیاست‌ورزی تک‌بعدی عبور کنیم، منظومه‌ای دیدن مقاومت فعال با دل مرکزی پیشرفت در کنار عدالت و آزادی راز گفتمان شدن این مفهوم است. اگر با این نگاه مساله را ببینیم نقش قوه قضائیه در دوره جدید برای بازسازی اعتماد عمومی و ساخت ظرفیت اجتماعی نو، کمتر از دولت نیست. مساله دیگر تضمین آزادی‌های مشروع و قانونی مردم در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی توسط حاکمیت است. جلوگیری از ترویج دوقطبی‌های بیپه‌و و کاذب مانند آنچه در مساله اسنپ رخ داد - تا گفته پیدا است حفظ شمع‌ها و صنایع از قانون توسط ارگان‌های رسمی کشور در این ماجرا با قطبی‌سازی اجتماعی بی‌فایده تفاوت دارد. یا پایان دادن به آنچه در برخی خطبه‌های خاص نماز جمعه مطرح می‌شود، می‌تواند به بهبود حس آزادیخواهی کمک جدی کند. نکته سوم اینکه تجربه متراکم نسل‌های اول و دوم انقلاب در مدیریت کشور امروز قابل ارزیابی است و مردم نمره‌ای به آن می‌دهند. به نظر می‌رسد پیشبرد اهداف انقلاب با چالش‌های نظری و اجرایی جدید نیاز به انگیزه تازه و ایده‌های نو در حکمرانی دارد. احتمالا این ویژگی‌ها در نسل سوم انقلاب بیشتر از نسل‌های قبل پیدا می‌شود. حضور جدی‌تر این بدنه در مناصب انتصابی و انتخابی می‌تواند به گفتمان شدن مقاومت فعال در چارچوب انقلابی، کمک شایانی کند.

صدای نخبگان، نگاه جوانان

روزنامه فرهیختگان

FARHIKHTEGAN

@farhikhtegandaily

کارنامه سازش امروز جلوی چشم مردم است، سیاست خارجه غیرواقع‌گرایانه و رمانتیک دولت حسن روحانی در ۶ سال گذشته وضعیت اقتصادی کشور را در شرایط خاصی قرار داده است، مسیری که دولت تا قبل از ۱۸ اردیبهشت ۹۸ در مقابل آمریکای خارج شده از برجام و اروپای منفعل طی می‌کرد عملا ایالات متحده را برای اعمال فشار حداکثری بر اقتصاد ایران تحریک می‌کرد، آمریکا و غرب می‌دیدند هرچه بر دولت ایران فشار می‌آورد فقط عقب‌نشینی و انفعال می‌بینند. از ۱۸ اردیبهشت ۹۸ اما با اجماعی قابل قبول در سطح ملی، کشتیبان‌ها را سیاست دیگر آمد. ایران تصمیم گرفته است تعهدات خود را در برجام به‌مرور کاهش دهد تا با بازگرداندن برجام به میز شطرنج، محاسبات طرف مقابل را دچار اختلال کند. طرف آمریکایی که از فردای اجرای برجام و از همان زمان دولت اوپاما شروع به نقض برجام کرده بود با واکنشی جدید از سوی ایران مواجه شد، اروپای منفعل که یک‌سال تماشاگر داستان فشار آمریکا و عقب‌نشینی دولت ایران بود با صحنه‌ای دیگر روبه‌رو شد، خروج تدریجی ایران از برجام شروع هزینه‌زا کردن رفتارهای طرف غربی بود. امروز بیشتر از ۴۰ روز از آغاز اجرای نقشه جدید ایران می‌گذرد، طرف آمریکایی می‌داند ظرفیت فشار اقتصادی به نقطه پیشینه خود رسیده است، تنها گزینه مهم روی میز در مواجهه با ایران، عملیات روانی و ایجاد هراس است. رفتن ترامپ به ژاپن و کشتاندن آبه به تهران برای انجام نمایش مذاکره جهت تشدید فشار مهم‌ترین تکه پازل طرف غربی بود، البته ساخت و پیشبرد راهبرد فشار - مذاکره جز با داشتن ابزار رسانه‌ای در داخل ممکن نیست، کاسبی تا ترس در رسانه‌های داخل به شکل صریح توسط اصلاح‌طلبان رادیکال و حامیان احمدی‌نژاد و